

Evaluating the Impact of the Categories of The Forward-Looking Information Disclosure Pattern

Mhaboubeh Fotouhi Khankahdani

Ph.D. student in Accounting, Yazd branch, Islamic Azad University, yazd, Iran.

M.fotouhi1369@gmail.com .

Akram Taftiyan*

Assistant Professor of Accounting, Yazd branch, Islamic Azad University, Yazd, Iran(Corresponding Author)Taftiyan@iauyazd.ac.ir

Mehdi Nazmi Ardakani

Assistant Professor of Accounting Yazd university, Yazd, Iran, Nazemi@yazd.ac.ir

Abstract

Purpose: Reporting presents an overview of the status of companies to the outside world. In addition to historical information disclosure, forward looking information disclosure by companies is required by investors that leads to the improvement of reporting and decision-making process. Thus, this study investigated the effect of forward looking information disclosure model on the context of structural equation modeling.

Method: The method was conducted using structural equation modeling based on the partial least squares approach. In the quantitative method, the research hypotheses were developed and tested by using a questionnaire. Then, 368 subjects were selected from the capital market activists, including analysts, investors, financial managers, and auditors as statistical population by simple random sampling method. The hypotheses were tested by structural equation method using PLS software. Confirmatory factor analysis using the partial least squares method was used for validating 11 main variables and items of future information disclosure.

Results: The result of structural equations revealed that causal, underlying, and intervening conditions have a significant positive effect on the central category phenomenon. In addition, the axial category has a significant effect on strategies. Finally, strategies have a significant positive mediating effect on the relationships between the axial categories and consequences.

Conclusion: Finally, the forward looking information disclosure model has a high predictability and can be used as an effective factor on prospective information disclosure.

Contribution: The knowledge creation of this study in addition to the development of literature on forward looking information disclosure led to improved reporting and highlighted the significance of the dimensions of the model categories for beneficiaries.

Keywords: Forward-Looking Information Disclosure, Future Financial and Non-Financial Information, Structural Analysis.

ارزیابی تاثیر مقوله‌های الگوی افشای اطلاعات آینده نگر

محبوبه فتوحی خانکهدانی

دانشجوی دکتری گروه حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران، M.fotouhi1369@gmail.com

اکرم تفتیان*

استادیار حسابداری، واحد یزد، دانشگاه آزاد اسلامی، یزد، ایران (نویسنده مسئول) Taftiyan@iauyazd.ac.ir

مهدی ناظمی اردکانی

استادیار حسابداری، دانشگاه یزد، یزد، ایران، Nazemi@yazd.ac.ir

چکیده

هدف: گزارشگری ارائه دهنده تصویر کلی از وضعیت شرکت‌ها به دنیای بیرونی است. از این رو علاوه بر افشای اطلاعات تاریخی، افشای اطلاعات آینده نگر از سوی شرکت‌ها مورد نیاز سرمایه گذاران بوده و منجر به بهبود گزارشگری و نیز فرایند تصمیم گیری می‌گردد. بنابراین در این پژوهش، به تأثیر مقوله‌های الگوی افشای اطلاعات آینده نگر در بستر مدل یابی معادلات ساختاری پرداخته شده است.

روش: روش پژوهش با استفاده از مدل یابی معادلات ساختاری مبتنی بر رویکرد کمترین مربعات جزئی انجام شد. در و با استفاده از ابزار پرسشنامه از میان فعالان بازار سرمایه از جمله تحلیل گران و سرمایه گذاران و مدیران مالی و حساب‌برسان به تعداد ۳۶۸ نفر با روش نمونه گیری تصادفی ساده جامعه آماری اجرا گردید. آزمون فرضیه‌ها با روش معادلات ساختاری و با استفاده از نرم افزار پی ال اس صورت گرفت. تحلیل عاملی تأییدی به روش کمترین مربعات جزئی جهت اعتبار یابی ۱۱ متغیر اصلی و گویه های افشای اطلاعات آتی مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها: یافته های حاصل از معادلات ساختاری بیانگر ارتباط مطلوب در ساختار عاملی الگو می باشد بدین صورت که شرایط علی، زمینه ای و مداخله‌گر بر پدیده مقوله محوری ارتباط معناداری دارد. همچنین مقوله محوری بر راهبردها ارتباط معناداری دارد. در نهایت، راهبردها اثر میانجی و معناداری بر روابط بین مقوله محوری بر پیامدها دارد.

نتیجه گیری: در نهایت الگوی افشای اطلاعات آینده نگر از قابلیت پیش بینی بالا برخوردار بوده و می‌توان از آن به عنوان عوامل مؤثر بر افشای اطلاعات آینده نگر بهره گرفت.

دانش افزایی: این پژوهش علاوه بر توسعه ادبیات افشای اطلاعات آینده نگر منجر به بهبود گزارشگری شده و اهمیت مقوله‌های الگو را نیز برای ذی‌نفعان مشخص می‌نماید.

واژگان کلیدی: اطلاعات مالی و غیرمالی آتی شرکت، افشای اطلاعات آینده نگر، معادلات ساختاری.

۱- مقدمه

به دنبال تحولات اقتصادی، اطلاعات نقش مهمی در فرآیند سرمایه گذاری ایفا می‌کنند. از این رو، قوانین و مقررات شرکت‌ها را ملزم می‌نماید که اطلاعات مالی و عملیاتی خود را در صورت‌های مالی سالانه و یادداشت‌های توضیحی افشا نمایند. این اطلاعات که به عنوان اطلاعات تاریخی شناخته می‌شوند به دلیل ماهیت تاریخی نمی‌توانند مبنای دقیقی جهت تصمیم‌گیری قرار گیرند. بر این اساس، گزارش‌ها علاوه بر اطلاعات مالی، باید حاوی اطلاعات دیگری از جمله معیارهای عملکرد شرکت، اطلاعات مربوط به ارزیابی و تجزیه و تحلیل اطلاعات، اطلاعات مربوط به شرکت، مدیران و سهامداران و بخصوص، اطلاعات مرتبط با آینده واحد تجاری نیز باشند (هیئت استانداردهای حسابداری مالی^۱، ۲۰۰۰؛ ۱۲). در طول تاریخ گزارشگری مالی به طور مداوم تکامل یافته است. به عبارتی، گزارشگری سنتی عمدتاً بر روی اطلاعات گذشته نگر، مالی و کمی اشاره دارد. قادر به ایجاد تفاوت در تصمیم‌گیری‌ها نبوده و برای تقاضای اطلاعاتی و پاسخ خواهی ذی‌نفعان در محیط کسب و کار امروزی مناسب نخواهد بود. به طور کلی، تعیین‌نمایی از آینده و آنچه قرار است رخ دهد با بکارگیری گزارشگری تاریخی صورت نمی‌پذیرد. از این رو، پژوهش‌های گسترده‌ای در حوزه گزارشگری در دهه ۹۰ میلادی صورت گرفت و طبقه جدیدی از افشای اطلاعات تحت عنوان افشای اطلاعات آینده نگر^۲ معرفی گردید. این طبقه اطلاعاتی جدید برای اولین بار در کمیته جنکینز^۳ (۱۹۹۴) در پژوهشی زیر نظر موسسه حسابداران رسمی دولتی آمریکا^۴ با رویکرد بهبود گزارشگری معرفی شد. بر اساس این گزارش، سرمایه‌گذاران به چشم انداز آتی درباره شرکت‌ها نیازمند بوده زیرا هدف اصلی آن‌ها از بررسی وضعیت شرکت، پیش‌بینی آینده مالی و عملیاتی شرکت است. کلیک و کوزی^۵ (۲۰۱۸؛ ۸) بر ترکیب اطلاعات گذشته نگر و آینده نگر شرکت‌ها تأکید داشته و بیان می‌نمایند که این دسته از اطلاعات حاوی پیام‌هایی است که بر تصمیم‌گیری مؤثر واقع خواهند شد. ذی‌نفعان به اطلاعات آینده نگر ارائه شده توسط شرکت‌ها جهت سرمایه‌گذاری توجه ویژه‌ای دارند زیرا استفاده کنندگان در مورد رخدادهای آینده و آنچه قرار است اتفاق بیفتد با ابهام‌های زیادی رو به رو هستند و خطر انتخاب نادرست سهامداران را تهدید می‌کند (موسی و المیر^۶، ۲۰۱۸؛ ۱). همچنین، محبوب^۷ (۲۰۱۹؛ ۲) در پژوهش خود بیان نمود که افشای اطلاعات آینده نگر منجر به افزایش مزایای گزارشگری سالانه شده و بیان می‌کند که این دسته از اطلاعات به سرمایه‌گذاران اجازه می‌دهد تا کارایی شرکت‌ها را بهتر ارزیابی نمایند. از طرفی پژوهش‌های مختلف در این حوزه نشان می‌دهند که مدیران به دلایل مختلفی از جمله عدم آگاهی و شناخت کافی از اهمیت افشای اطلاعات آینده نگر، تأثیر مثبت اطلاعات با کیفیت در این حوزه بر وضعیت کلی شرکت، وجود تضاد منافع میان مدیران و سایر ذی‌نفعان و همچنین حفظ جایگاه شرکت و مزیت رقابتی در صنعت از محدود دلایلی است که مدیران تمایلی به افشای اطلاعات درباره

رویدادهای پیش روی شرکت نداشته با این حال، تقاضا و ضرورت برای این دسته از اطلاعات از سوی سرمایه گذاران وجود دارد و نیز نگرانی‌ها درباره کیفیت و سودمندی اطلاعات آینده نگر از سوی سهامداران همچنان بر قوت خود باقی است (حسینین و حسینی^۸، ۲۰۱۵: ۵۲). همچنین از دیدگاه حسینین، زالاتا و حسینی^۹ (۲۰۱۹: ۴۹۵) عملکرد شرکت نیز عاملی مؤثر بر سطح افشای اطلاعات آینده نگر از سوی شرکت‌ها بوده و شرکت‌هایی با عملکرد ضعیف تمایلی به افشای اطلاعات آینده نگر ندارند. خواجوی و ممتازیان (۱۳۹۳: ۱۰) در پژوهش خود نیز بر این امر تأکید نموده و بیان می‌دارند که هرچه انتشار اطلاعات از سوی شرکت‌ها بیشتر باشد، امکان اتخاذ تصمیم‌های آگاهانه از سوی سرمایه گذاران بیشتر می‌شود و در تجزیه و تحلیل‌های مالی و پیش‌بینی‌ها از آن استفاده می‌نمایند.

بررسی‌های گسترده در میان پژوهش‌های بین‌المللی نشان می‌دهد که بیشتر مطالعات صورت گرفته در دهه ۹۰ میلادی بر پیش‌بینی درآمد واحدهای تجاری تأکید داشته‌اند (کلارکسون، کآو و ریچاردسون^{۱۰}، ۱۹۹۹: ۱۱۱؛ فرانکل، مکینیکولز و ویلسون^{۱۱}، ۱۹۹۵: ۱۳۵). برخی رابطه بین پیش‌بینی سود و ویژگی‌های شرکت را مورد بررسی قرار دادند. در این راستا، محققان در کشورهای مختلف از جمله (محبوب، ۲۰۱۹: ۱؛ منساح و کامه^{۱۲}، ۲۰۱۷: ۲۸۴؛ موسی و المیر، ۲۰۱۸: ۱۳۰) با روش تحلیل محتوا به بررسی بعضی عوامل مؤثر بر افشای اطلاعات آینده نگر پرداخته و برخی ویژگی‌های سازمان شامل: اندازه شرکت، سود آوری، اهرم مالی، صنعت، عمر شرکت را مورد ارزیابی و آزمون قرار دادند. در برخی پژوهش‌ها رابطه میان عواملی مانند پیچیدگی‌های تجاری، بحران‌های مالی (کراس، سلهورن و احمد^{۱۳}، ۲۰۱۷: ۲۴۰)، ویژگی‌های هیئت مدیره (لو^{۱۴}، ۲۰۱۵: ۱۶؛ زکریا و عربی^{۱۵}، ۲۰۱۸: ۱؛ ونگ و حسینی^{۱۶}، ۲۰۱۳: ۲۶) با افشای اطلاعات آینده نگر را مورد بررسی قرار دادند. در مطالعه صورت گرفته توسط سینگلتون و گلوبمن^{۱۷} (۲۰۰۲: ۹۵) نیز اثرات ویژگی‌های محیطی و فرهنگی بر شیوه افشای اطلاعات آینده نگر توسط مدیران را مؤثر می‌داند. همچنین در مطالعه صورت گرفته از سوی برتا و بوزولان^{۱۸} در سال (۲۰۰۸: ۳۳۳) افشای اطلاعات آینده نگر را به عنوان فاکتوری اثرگذار بر کیفیت افشای اطلاعات دانسته و بیان می‌کند که افشای اطلاعات آینده نگر بر بهبود پیش‌بینی وضعیت آینده شرکت اثرگذار است. در محیط اقتصادی ایران نیز افشای اطلاعات آینده نگر نیز موضوع تعداد اندکی از پژوهش‌های دانشگاهی بوده و در هر یک از این مطالعات رابطه عواملی مختلفی از جمله حاکمیت شرکتی و ویژگی‌های سازمانی، استراتژی مدیران و اثر میزان افشای اطلاعات و استراتژی مدیران را بر آن، مورد بررسی و آزمون قرار داده‌اند (خدای پور و جانتی، ۱۳۹۵: ۱؛ حمیدیان، نوراله زاده، نوری فرد و قاسمی، ۱۳۹۶: ۱).

با توجه به بررسی‌های صورت گرفته در داخل و خارج از کشور این نتیجه حاصل می‌شود که تنها بخش محدودی از عوامل مؤثر بر افشای اطلاعات آینده نگر شناسایی و مورد بررسی

قرار گرفته است. با توجه به شرایط اقتصادی کشور در حال توسعه ایران و محدودیت پیش روی بازار سرمایه و شرکت‌های فعال در بورس اوراق بهادار، گزارشگری شفاف و مناسب با چالش‌های اساسی رو به رو بوده و نیازمند تدوین استانداردها و سیاست‌ها در راستای بهبود گزارشگری می‌باشد. افشای اطلاعات آینده نگر یکی از با اهمیت‌ترین فاکتورهای مؤثر بر بهبود افشای اطلاعات و گزارشگری بوده و انجام پژوهش‌های علمی و دانشگاهی از جمله پژوهش حاضر منجر به تقویت ادبیات و مبانی نظری در این حوزه گردیده و مسیر تدوین قوانین و مقررات از سوی نهادهای حرفه‌ای را هموار می‌سازد. از سوی دیگر، با توجه به جدید بودن حوزه افشای اطلاعات آینده نگر و نبود دانش و آگاهی لازم پیرامون تهیه و تدوین گزارش‌ها درباره آینده شرکت، شناسایی و معرفی عوامل مؤثر بر آن زمینه ساز حل مشکلات افشای اطلاعات آتی واحدهای تجاری می‌شود. همچنین با توجه به پیچیدگی‌های تجاری و تغییر فرایند کسب و کار نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان نیز دستخوش تغییرات شده است. با این حال، گستردگی اطلاعات در حوزه افشای اطلاعات آینده نگر و عدم وجود شناخت شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران از محتوای اطلاعات آتی، ارائه الگوی دارای اعتبار منجر به افزایش درک شرکت‌ها در تهیه اطلاعات با رویکرد آینده نگر خواهد شد زیرا سرمایه‌گذاران به دنبال اطلاعات سودمند جهت تصمیم‌گیری بوده از این رو ارائه شاخص‌های ارزیابی شده افشای اطلاعات آینده نگر منجر به بهبود ارزیابی و پیش‌بینی وضعیت آتی واحد تجاری توسط سرمایه‌گذاران شده و در نهایت نیز تصمیم‌گیری بهتر سرمایه‌گذاران را به دنبال خواهد داشت. به عبارت دیگر، این پژوهش بعد جدیدی از نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان در رابطه با ارزیابی عملکرد آینده واحد تجاری را برآورده ساخته و در جهت کاهش شکاف اطلاعاتی میان شرکت‌ها و ذی‌نفعان گام‌های مؤثری ارائه می‌نماید. به طور کلی در این پژوهش تلاش شده است، مطالعه جامع و گسترده‌ای پیرامون افشای اطلاعات آینده نگر صورت گیرد و به نظر می‌رسد، اعتبار یابی الگوی به دست آمده بر تقویت نتایج مؤثر واقع شود. بنابراین در محیط حسابداری و در حال توسعه ایران طراحی و ارائه الگویی منسجم علاوه بر تأکید بر یافته‌های ارزشمند سایر محققان و نیز گسترش و بسط مبانی نظری، برای ارائه و ارزیابی اطلاعات آینده نگر ضروری به نظر می‌رسد.

در ادامه، ابتدا مبانی نظری و پس از آن پیشینه پژوهش ارائه خواهد شد. سپس روش پژوهش و در نهایت بحث و نتیجه‌گیری پژوهش به همراه پیشنهادهایی مبتنی بر یافته‌های پژوهش و نیز جهت پژوهش‌های آتی ارائه خواهد می‌گردد که انتظار می‌رود راهگشای چالش‌های پیش روی این حوزه علمی گردد.

۲- مبانی نظری، ادبیات و فرضیه ها

۲-۱. افشای اطلاعات آینده نگر

سطح افشای داوطلبانه در کشورهای در حال توسعه به تدریج در حال افزایش است. شرکت‌ها علاوه بر گزارش‌های سالانه، اطلاعات تکمیلی درباره شرکت‌ها را افشا می‌کنند. به عبارت دیگر، افشای اطلاعات مالی و غیرمالی بدون الزامات قانونی توسط شرکت‌ها رو به گسترش است (کلپک و کوزی، ۲۰۱۸؛ ۱۰). از دید محققان مختلف (از جمله اسلیوان، پرسی و استوارت^{۱۹}، ۲۰۰۸؛ ۶؛ ونگ و حسینی، ۲۰۱۳؛ ۳؛ منسیوس^{۲۰}، ۲۰۱۳؛ ۱۶۶۷) بیان می‌کنند که یکی از مهم‌ترین اطلاعاتی که باید توسط واحد تجاری افشا شود، افشای اطلاعات مبتنی بر آینده است. اطلاعات آتی درباره‌ی استراتژی‌ها و برنامه‌ها، عملکرد آینده شرکت، همچنین اطلاعات مرتبط با چالش‌های پیش روی آن و تجزیه و تحلیل مدیران درباره آینده واحد تجاری است. افشای مجموعه‌ای از این اطلاعات، سرمایه‌گذاران را قادر می‌سازد که ارزش و عملکرد آینده واحد تجاری، وضعیت تداوم فعالیت آن و در نهایت سود آوری و جریان‌های نقد شرکت را پیش‌بینی نمایند (براو^{۲۱}، ۲۰۱۶؛ ۱۲۳). همچنین پیپیسکو^{۲۲} (۲۰۱۶؛ ۱۴۶) در تحقیق خود این موضوع را تأیید می‌نماید و بیان می‌کند که افشای این دسته از اطلاعات به کلیه استفاده‌کنندگان در درک شرایط آتی شرکت کمک می‌کند. در نتیجه به پیش‌بینی‌های با ثبات‌تری در خصوص تغییرات قیمت و بازده سهام آتی دست یابند. از دید محققان این حوزه مانند مسلو، کاریشن و سوپرا^{۲۳} (۲۰۱۵؛ ۱) مدیران، بهترین منبع اطلاعاتی درباره وضعیت حال و آتی شرکت هستند زیرا در راس برنامه‌های اجرایی شرکت قرار داشته و جهت برنامه‌ریزی‌های شرکت کلیه ریسک‌ها و خطرات را در نظر می‌گیرند. به طور کلی استفاده‌کنندگان تنها به این موارد اکتفا نکرده و تلاش می‌کنند با توجه به بینش و درک خود از وضعیت شرکت اقدام به تجزیه و تحلیل و پیش‌بینی آینده نمایند، زیرا بر این باور هستند که احتمالاً پیش‌بینی‌های مدیران بیش از حد خوش بینانه هستند (انگبرز^{۲۴}، ۲۰۱۶؛ ۵) بنابراین استفاده‌کنندگان نیازمند یک چشم‌انداز آینده‌نگر هستند. در این راستا، سلیک، ایگر و کارابک^{۲۵} (۲۰۰۶؛ ۲۰۰) در مطالعه خود بیان می‌کنند که استفاده‌کنندگان می‌توانند با به‌کارگیری روش‌های مختلفی اقدام به ارزیابی چشم‌انداز آتی واحد تجاری نمایند. به عبارت دیگر، مطالعه گزارش‌های تاریخی ارائه شده این فرصت را برای ذی‌نفعان فراهم می‌سازد که فرصت‌ها و خطرات پیش‌روی شرکت را شناسایی نمایند. علاوه بر این، درک ارتباط بین وقایع، فعالیت‌ها و تأثیر مالی آن‌ها بر واحد تجاری، برای پیش‌بینی عملکرد مالی آینده از سوی سرمایه‌گذاران ضروری به نظر می‌رسد. همچنین، بررسی شاخص‌ها و نشانه‌های موجود در گزارش‌های سالانه که دارای قدرت پیش‌بین بوده منجر به ایجاد درک و بینش مؤثری از آینده واحد تجاری خواهد شد. زیرا استفاده‌کنندگان غالباً در جستجوی تأثیر روندهای اقتصادی، فناوری، جامعه‌شناختی، سیاسی و نظارتی هستند که انتظار می‌رود در آینده نیز ادامه یابند،

بنابراین، به تجزیه و تحلیل داده‌های تاریخی می‌پردازند. در نهایت سرمایه‌گذاران جهت ارزیابی وضعیت آتی شرکت‌ها نیازمند دسترسی به اطلاعات مختلفی پیرامون وضعیت آتی شرکت بوده که بر اساس آن اقدام به تصمیم‌گیری درست و قابل اتکا نمایند (محبوب، ۲۰۱۹؛ ۱). افشای داوطلبانه اطلاعات آتی برای ارزیابی دقیق فعالیت‌های شرکت اهمیت دارد. واتسون، شرایوز و مرستون^{۲۶} در مطالعه خود در سال (۲۰۰۲؛ ۲۹۰) بیان می‌کنند که افشای داوطلبانه مرتبط با آینده توسط شرکت‌ها مزایای مهمی برای شرکت‌ها و مدیران به همراه دارد. این مزایا معمولاً با سه رویکرد اصلی نظری ارائه می‌شوند: یکی از دلایل مهم برای افشای اطلاعات، مسائل نمایندگی^{۲۷} و عدم تقارن اطلاعات است. در این تئوری رفتار طرف‌های مرتبط با شرکت را پیش بینی و آن را توضیح می‌دهد. در این بین، یکی از مهم‌ترین روابط نمایندگی، رابطه بین سهامداران و مدیران است و به این موضوع می‌پردازد که احتمال تضاد منافع بین سهامداران و مدیران وجود دارد زیرا مدیران در راستای منافع سرمایه‌گذاران اقداماتی انجام نمی‌دهند، به عبارت دیگر، اهداف مدیران و مالکان به طور کامل با یکدیگر همسو نباشد. با این حال، مدیران با انگیزه‌های مختلفی از جمله کاهش هزینه‌های نظارت و قراردادهای افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران با در نظر گرفتن تضاد منفعی که با سرمایه‌گذاران دارند اقدام به افشای داوطلبانه اطلاعات می‌نمایند. (رحیمیان، قادری و رسولی، ۱۳۹۵؛ ۴۴). همچنین تئوری علامت‌دهی^{۲۸} نیز به این موضوع اشاره دارد، این تئوری بیان می‌کند که در یک معامله بالقوه بین شرکت و سهامداران، واحد تجاری اطلاعاتی بیشتر نسبت به سرمایه‌گذاران در اختیار داشته و عدم تقارن اطلاعاتی وجود دارد و در صورت افشای اطلاعات اضافی توسط شرکت‌ها، عدم تقارن اطلاعاتی بین این دو گروه کاهش می‌یابد. شرکت‌ها به دنبال ایجاد تمایز بین خود و سایر شرکت‌های رقیب بوده و مدیران این شرکت‌ها اقدام به ارائه سیگنال‌های معتبر به بازار می‌نمایند. بر اساس تئوری علامت‌دهی، شرکت‌های سودآور جهت دستیابی به منابع محدود سرمایه به وسیله ارائه اطلاعات بیشتر و بهتر به بازار سرمایه نسبت به دیگر شرکت‌ها قدرت رقابتی خود را علامت‌دهی می‌کنند. به عبارت دیگر شرکت‌های خوشنام با گزارشگری مالی و غیرمالی در مورد فعالیت‌های خود توانایی بیشتری در جذب سرمایه خواهند داشت زیرا اعتماد سرمایه‌گذاران را جلب خواهند نمود (اعتمادی و اسمعیلی، ۱۳۹۵؛ ۴). در نهایت، بر اساس تئوری مشروعیت^{۲۹}، شرکت‌ها تحت تأثیر جامعه‌ای هستند که در آن فعالیت می‌کنند و افشای اطلاعات در واکنش به عوامل متعدد اقتصادی و اجتماعی و سیاسی بوده و باعث مشروعیت فعالیت‌های شرکت می‌شود. بر اساس این تئوری اگر ارزش‌های شرکت منطبق با ارزش‌های جامعه نباشد، تداوم نخواهد داشت. از این روی، افشای اختیاری ابزاری است برای اطمینان‌دهی جامعه نسبت به اینکه فعالیت شرکت در چارچوب معیارهای اجتماعی است و مدیران مجبور به افشای اطلاعاتی هستند که دیدگاه استفاده‌کنندگان را نسبت به واحد تجاری تغییر دهد (خدادادی و بنایی قدیم، ۱۳۹۴؛ ۵).

به طور کلی می‌توان گفت تئوری‌های فوق‌زیر بنای افشای اطلاعات آینده نگر هستند. به عبارت دیگر، وجود تضاد منافع میان مدیران و سایر ذی‌نفعان، استفاده خصوصی از اطلاعات آتی واحد تجاری و همچنین وجود تقاضا و پاسخ خواهی سرمایه‌گذاران برای آن از جمله عوامل تعیین‌کننده در سطح و میزان افشای اطلاعات آینده نگر به شمار می‌روند. به عنوان مثال، سطح افشای این دسته از اطلاعات در شرکت‌های مختلف متفاوت بوده و مدیران در صورتی اقدام به افشای اطلاعات آتی می‌نمایند که منافع حاصل از تقاضا از هزینه‌های ناشی از آن بیشتر باشد. در غیر این صورت مدیران اقدام به استفاده و افشای آن به صورت خصوصی می‌نمایند. از طرف دیگر، در صورتی که افشای اطلاعات درباره آینده شرکت نادرست باشد و نتایج واقعی آن با ادعای از پیش تعیین شده شرکت انحراف اساسی داشته باشد، این امر مدیران را در معرض خطر از دست دادن اعتبار و داد خواهی‌های احتمالی قرار می‌دهد. همچنین این احتمال وجود دارد که در صورت ارائه اطلاعات گمراه‌کننده، بی‌اساس و انتشار اطلاعاتی که ارزش و کارایی بازار سرمایه را تهدید می‌نماید، منجر به افزایش مسئولیت‌های حقوقی شرکت خواهد شد (سلیک، ایگر و کارابک، ۲۰۰۶؛ ۱۹۹). جانسون، کازنیک و نلسون در سال (۲۰۰۱؛ ۳۰۱) در پژوهش خود بیان نمودند که گزارشگری کسب و کار فراتر از صورت‌های مالی بوده و می‌بایست افشای اطلاعات آینده نگر را در برگیرد. واحد تجاری لازم است طیف گسترده‌ای از اطلاعات درباره آینده واحد تجاری را ارائه نماید به نحوی که در صورت وجود تحریف و دست کاری اطلاعات از سوی شرکت ذی‌نفعان بتوانند به راحتی آن را شناسایی نمایند.

در پژوهش صورت گرفته توسط کازیر، مرکلی و ترو^{۳۰} (۲۰۲۰) تحت عنوان «چه زمانی شرکت‌ها به دلیل گزارشگری کیفی مورد دعوی قانونی قرار می‌گیرند؟ ایجاد شرایط امن با افشای اطلاعات آینده نگر» نتایج نشان می‌دهند که استفاده از واژه‌های مثبت و منفی با میزان دادرسی شرکت‌ها در آینده مرتبط بوده و در نهایت بیان می‌کنند که افشای اطلاعات با لحن مثبت در گزارشگری اطلاعات آینده نگر باعث می‌شود شرکت از خطر داد خواهی در آینده بیشتر در امان باشند. حسینین، زالاتا و حسینی (۲۰۱۹) در پژوهش خود تحت عنوان «آیا افشای اطلاعات آینده نگر بر ارزش‌گذاری سرمایه‌گذاران از شرکت‌های سهامی انگلیس اثرگذار است؟» به این نتیجه رسیدند که افشای اطلاعات آینده نگر تأثیری چندانی در ارزش شرکت‌های با عملکرد بالا ندارند، اگرچه ارزیابی مطلوب سرمایه‌گذاران ارزش شرکت‌هایی با عملکرد ضعیف را تقویت می‌نمایند. همچنین این محققان به این نتیجه رسیدند که شرکت‌هایی که توسط مؤسسات حسابرسی بزرگ، حسابرسی می‌شوند از اعتبار بیشتری برخوردار هستند. پایاج و استروچک^{۳۱} (۲۰۱۹) در تحقیقی با عنوان «افشای اطلاعات آتی به عنوان یک عامل ریسک در حسابداری (مطالعه موردی لهستان)» نشان دادند که مسئله ریسک حسابداری از منظر افشای آتی تحلیل می‌شود. نتایج کلی نشان دهنده سطح نسبتاً پایین افشای اطلاعات پیشین است که می‌تواند منجر به نگرانی نسبت به

ریسک در حسابداری شود. با این حال، ممکن است تغییراتی در نتایج در میان صنایع مشاهده شود. همچنین محققان دیگری از جمله موسی و المیر (۲۰۱۸) در تحقیقی با عنوان «عوامل مؤثر بر میزان افشای اطلاعات آینده نگر شرکت‌ها» پرداخته و نتایج حاصل نشان می‌دهد که ویژگی‌های شرکت از جمله اندازه شرکت، اهرم مالی، نوع بخش، سود آوری دارای رابطه مثبت و معنادار با سطح افشای اطلاعات آینده نگر دارد که از بین آن‌ها اهرم مالی دارای بیشترین اثر است؛ و همچنین از بین معیارهای سود آوری، نقدینگی شرکت دارای اثر کمی بر میزان افشای اطلاعات آینده نگر دارد. همچنین این دو محقق شاخص‌های مختلفی در حوزه افشای اطلاعات آینده نگر در پژوهش خود ارائه و دسته‌های مختلفی از جمله اطلاعات مرتبط با اهداف و استراتژی‌های شرکت، فرصت‌ها و خطرات پیش روی شرکت و نیز تفسیرها و تجزیه و تحلیل‌های مدیران از اطلاعات آینده نگر و وضعیت آتی شرکت را معرفی و به طور کلی، این دسته از اطلاعات را برای شناسایی و تهیه افشای اطلاعات آینده نگر شرکت‌ها ارائه نمودند. همچنین کراس، سلهورن و احمد (۲۰۱۷) در پژوهش خود به «بررسی عدم قطعیت درباره ویژگی‌های کیفی افشای اطلاعات آینده نگر» پرداختند. یافته‌های حاصل از پژوهش این تحقیق بیان می‌کند که در شرایط بحران‌های اقتصادی میزان کیفیت اطلاعات کاهش می‌یابد ولی در مقابل کمیت اطلاعات رو به افزایش است. در ادامه پژوهش‌ها کامه و منساح (۲۰۱۷) در یک پژوهش «مقایسه‌ای به بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی، فساد و افشای اطلاعات آینده نگر» پرداختند و نتایج حاصل از تحقیق نشان داد که کشورهایی با فساد کمتر مانند بوتسوانا نسبت به غنا اطلاعات آینده نگر بیشتری را ارائه می‌دهند و عوامل حاکمیت شرکتی در بهبود افشای اطلاعات آینده نگر مؤثر است. همچنین براو (۲۰۱۶) در پژوهش خود به «بررسی تأثیر افشای اطلاعات آینده نگر و شهرت شرکت بر کاهش نوسانات بازده سهام» پرداخت. نتایج تحقیق نشان می‌دهد افشای اطلاعات آینده نگر رابطه منفی و معناداری با نوسان بازده سهام دارد و افشای اطلاعات آینده نگر شرکت‌هایی با شهرت بالاتر رابطه منفی و معناداری با نوسان بازده سهام دارد. همچنین نتایج تحقیق دلالت بر وجود تأثیر معکوس متغیرهای اهرم مالی، اندازه شرکت و عملکرد شرکت بر نوسانات بازده سهام است. شاخص افشای اطلاعات آینده نگر در پژوهش ارائه شده از سوی این محقق به دسته‌های مالی و غیرمالی تقسیم شده و بر شناسایی اثرات مالی و غیرمالی مقوله‌های افشای اطلاعات آینده نگر تأکید دارد. این تحقیق بر شاخص‌هایی مانند پیش بینی‌های درآمد، پیش بینی جریان‌های نقدی، پیش بینی فروش، دارایی‌ها و بدهی‌های احتمالی، برنامه‌های آتی مرتبط با مدیریت هزینه‌ها و ضایعات جهت افشای اطلاعات آینده نگر تأکید دارد. در ادامه لو (۲۰۱۵) به تحقیقی با عنوان «حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات آینده نگر: شواهدی از چین» پرداخته و نتایج نشان می‌دهد که پیاده‌سازی برنامه‌های نظارت و کنترل خاص، مانند تخصص مالی کمیته‌های حسابرسی و مدیران مستقل در هیئت مدیره، می‌تواند میزان افشای اطلاعات آینده

نگر را بهبود بخشد. با این حال، اندازه هیئت نظارت و جداسازی نقش مدیرعامل و رئیس هیئت‌مدیره، کمک خوبی در توضیح هرگونه بهبود در افشای اطلاعات آینده نگر است. در مقابل، ساختار مالکیت در تعیین سیاست‌های افشای اطلاعات آینده نگر نقش اساسی ایفا می‌کند. در واقع، شرکت‌ها با سطوح بالایی از مالکیت خارجی و لایه‌های هرم کمتری در ساختار مالکیت آن، اطلاعات آینده نگر بیشتری را افشا می‌کنند. این محقق در پژوهش خود شاخص‌های کمی و کیفی از جمله انواع خطرات و ریسک‌های مختلف، طرح‌ها و پروژه‌های آتی کسب و کار، اطلاعات مرتبط با تأمین مالی آتی، تفسیرمدیران از برنامه‌های مرتبط با اهداف فروش و جریان‌های نقدی آتی، تجزیه و تحلیل فرصت‌های آتی سرمایه‌گذاری را جهت تهیه و ارزیابی اطلاعات آینده نگر ارائه می‌نماید. در کشورهای در حال توسعه نیز پژوهش‌ها در این حوزه نیز مورد توجه بوده و حسینی و العیسی^{۳۲} (۲۰۰۹) در پژوهش خود به «بررسی عوامل مؤثر بر اطلاعات آینده نگر در گزارش‌های سالانه شرکت‌های عربی» پرداختند. یافته‌های حاصل از این تحقیق حاکی از آن است که نسبت بدهی و سود آوری وابستگی معناداری با سطح افشای اطلاعات آینده نگر دارند. نوع صنعت، اندازه شرکت و اندازه حسابرس وابستگی کمی با سطح افشای اطلاعات آینده نگر در گزارش‌های سالانه کشورهای عربی دارند.

در کشور در حال توسعه ایران برخی محققان از جمله مروتی، اخگر و امینی (۱۳۹۸) پژوهشی تحت عنوان «بررسی رابطه بین تخصص کمیته حسابرسی و افشای اطلاعات آینده نگر با تأکید بر نقش کیفیت حسابرسی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» را مورد بررسی قرار داده و یافته‌های پژوهش نشان می‌دهند که بین تخصص کمیته حسابرسی و افشای اطلاعات آینده نگر رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. احتمال اینکه کیفیت حسابرسی بتواند بر تخصص کمیته حسابرسی و افشای اطلاعات مالی آینده نگر اثر داشته باشد نیز تأیید شد. همچنین حمیدیان، نوراله زاده، نوری فرد و قاسمی (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان «بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات آتی بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» انجام داده و هدف از این تحقیق بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات آتی بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. نتایج حاصل نشان داد که حاکمیت شرکتی با کیفیت افشای سال بعد رابطه معنادار و مثبتی، وجود دارد. همچنین نمازی و ابراهیمی (۱۳۹۵) در پژوهش خود تحت عنوان «بررسی چگونگی افشای ریسک در گزارش‌های سالانه شرکت‌ها و عوامل مؤثر بر آن» به بررسی ویژگی‌های ریسک افشا شده در گزارش‌های سالیانه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته و نتایج حاصل از این پژوهش‌ها نشان می‌دهد که شرکت‌ها به افشای اطلاعات گذشته نگر در مقایسه با آینده نگر و همچنین افشای اطلاعات کیفی در مقایسه با اطلاعات کمی و در نهایت به افشای منابع ریسک در مقایسه با مدیریت ریسک تمایل دارند. خدای پور و جانتنی (۱۳۹۵) به مطالعه پژوهشی تحت عنوان

«بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی بر سطح افشای اطلاعات آتی» پرداخته و یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد، بین اندازه هیئت مدیره، استقلال هیئت مدیره، درصد مالکیت سهامداران نهادی و سطح افشای اطلاعات آتی شرکت‌ها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین نتایج رابطه معناداری بین درصد مالکیت مدیریتی، درصد مالکیت سهامداران عمده و سطح افشای اطلاعات آتی شرکت‌ها نشان نداد. همچنین سدیدی، بدیعی و نبوی (۱۳۹۴) در پژوهش خود به «بررسی عوامل مؤثر بر سطح افشا اطلاعات آتی در گزارش‌های سالانه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران» پرداختند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که بین متغیرهای اندازه شرکت، نسبت بدهی، اندازه موسسه حسابرسی و سود آوری با سطح افشا اطلاعات آتی حسابداری رابطه معناداری وجود دارد و بین متغیرهای تمرکز مالکیت و سن شرکت با سطح افشا اطلاعات آتی حسابداری رابطه معناداری وجود ندارد. با توجه به مطالب ذکر شده، هنوز حوزه افشای اطلاعات آینده نگر در کشور در حال توسعه ایران در ابتدای راه به سر می‌برد و نیازمند پژوهش‌های گسترده‌تری جهت ارائه و ارزیابی الگو افشای اطلاعات آینده نگر است که منجر به ارائه اطلاعات درباره آینده شرکت‌ها گردد و کلیه گروه‌های مختلف ذینفع از آن منتفع شوند.

۲-۲. الگوی افشای اطلاعات آینده نگر

افشا اطلاعات مالی و غیرمالی یک شرکت، نقش مهمی در بازار سرمایه ایفا می‌کند. در ایران نیز، به دنبال تحولات اقتصادی، اطلاعات نقش مهمی در پیش بینی وضعیت آتی و فرآیند تصمیم‌گیری در بازار ایفا می‌کنند. از این رو، در صورت عدم افشای اطلاعات مفید و همه جانبه ممکن است سرمایه‌گذاران مبانی پیش‌بینی‌های خود را بر اساس منابع غیردقیق قرار دهند. با توجه به اینکه محیط اقتصادی بسیار پویا و متغیر است، نمی‌توان صرفاً به اطلاعات تاریخی متکی بود و اطلاعات آتی، برای استفاده کنندگان در فرایند سرمایه‌گذاری سودمند خواهد بود و نتایج قابل توجهی از جمله بهبود گزارشگری، شفافیت اطلاعاتی، افزایش اثر بخشی محیط اقتصادی، کارایی بازار سرمایه و تخصیص بهینه منابع را به دنبال خواهد داشت. بر این اساس، گزارشگری واحد تجاری علاوه بر ارائه چشم‌انداز آینده شرکت و شناسایی اثرات مالی و غیرمالی آن بر عملکرد آتی شرکت، بلکه برنامه‌ها و اقدامات آتی جهت دستیابی به چشم‌اندازهای مورد نظر را به ذی‌نفعان ارائه دهند. در صورت افشای اطلاعات آتی شفاف و مرتبط، چرخه پاسخ‌خواهی و پاسخ‌دهی در مسیر درست قرار گرفته و منجر به ارائه بازخورد سازنده و مناسب از سوی سهامداران و در صورت بکارگیری آن از سوی شرکت‌ها بهبود عملکرد واحد تجاری را به همراه خواهد داشت. در رابطه با افشای اطلاعات آینده نگر به عنوان یکی از زیرمجموعه‌های افشای اختیاری پژوهش‌های مختلفی در حوزه بین‌المللی صورت گرفته است. بررسی‌ها حاکی از آن است که در کشورهای پیشرفته افشای اطلاعات آینده نگر اجباری بوده و همچنین در میان پژوهش‌های دانشگاهی کشورهای در حال توسعه مانند ترکیه و اردن و مالزی نیز بر ضرورت

افشای اطلاعات آینده نگر و پیامدهای اثر بخش آن بر اقتصاد و بازار سرمایه تأکید شده است. در کشور در حال توسعه ایران خلأ ابزار و الگویی منسجم از ابعاد و عوامل مؤثر جهت تهیه و اندازه گیری سطح افشای اطلاعات آینده نگر بیش از پیش احساس می‌شود. از این رو، پس از مطالعه مبانی نظری و تحلیل مصاحبه‌ها، مقوله‌های اصلی و فرعی الگوی افشای اطلاعات آینده نگر پس از کد باز، محوری و گذاری انتخابی، تدوین گردید که متعاقباً به صورت نموداری ارائه شد. بنا به نظر استراوس و کوربین^{۳۳} (۲۰۰۸؛ ۸۶) یک نظریه داده بنیاد^{۳۴} را می‌توان به صورت نمودار و به شکل تلویحی ارائه کرد. با توجه به عوامل ارائه‌شده الگوی افشای اطلاعات آینده نگر در شکل شماره (۱)، پژوهش حاضر به ارزیابی تاثیر مقوله های الگوی افشای اطلاعات آینده نگر قرار خواهد گرفت.

شکل ۱- مدل پارادایمی افشای اطلاعات آینده نگر (فتوحی، تفتیان و ناظمی، در حال انتشار)

۳- روش تحقیق

این پژوهش به دنبال آزمون الگوی افشای اطلاعات آینده نگر جهت تهیه و ارائه آن در راستای بهبود گزارشگری است، بنابراین از نظر هدف کاربردی و در دسته پژوهش‌های توصیفی قرار گرفته و الگوی ساخته شده با روش کمی به صورت پیمایشی همبستگی بررسی می‌شود. با توجه

به بکارگیری داده‌های تاریخی، پژوهش حاضر پژوهشی گذشته نگر است و از آنجایی که داده‌های موردنیاز پژوهش از اطلاعات آرشیوی به دست آمده یک پژوهش کتابخانه‌ای تلقی شده و در بخش آزمون الگو نیز پرسشنامه‌ای است. در این پژوهش با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بدین صورت که مشارکت کنندگان در دسترس بدون هیچ سوگیری و شناخت قبلی انتخاب و پرسشنامه توزیع و اجرا گردید. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران جامعه آماری از بین مدیر/ عضو جامعه حسابداران رسمی، تحلیل گران فعال در بازار سرمایه، کارگزاران فعال در بازار سرمایه، مدیر/ عضو سازمان بورس اوراق بهادار، مدیران رده عالی و میانی شرکت‌های حسابرسی، مدیران رده بالای مالی در شرکت‌ها و مؤسسات انتخاب شدند و تعداد ۳۶۸ نفر مشارکت صورت گرفت. روش گردآوری داده‌ها در این مرحله، استفاده از پرسشنامه محقق ساخته که ارزیابی ساختار عاملی الگو بر اساس ابعاد، مؤلفه‌های الگوی پیشنهادی افشای اطلاعات آینده نگر (فتوحی، تفتیان و ناظمی، در حال انتشار)، استخراج شده است و در میان نمونه آماری توزیع شد. ابزار ۴۳ سؤالی با ابعاد اصلی «ساختار سازمانی، نظارت و کنترل، الزامات قانونی و نیاز بازار، شرایط محیطی، محدودیت، پیش بینی کلیدی مدیرعامل، سیاست‌ها و استراتژی‌های شرکت، اطلاعات مالی و غیرمالی، اطلاعات مدیریت و سهامداران، استراتژی درون سازمانی، خصوصیت کیفی اطلاعات، پیامدها در سطح شرکت و سرمایه گذاران، پیامدهای کلان» مورد پرسش قرار گرفت. جهت ارزیابی پاسخ‌های داده شده، گویه‌های این پرسش‌نامه بر اساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از خیلی زیاد (۵) تا خیلی کم (۱) تنظیم گردید. لازم به ذکر است تمامی مقوله‌های مدل پارادایمی نظریه داده بنیاد با آلفای بالای ۰/۷ از میزان پایایی مناسب برخوردار هستند. همچنین روایی محتوای پرسشنامه توسط چهار تن از اعضای هیئت علمی گروه حسابداری بهره گرفته شد و مورد تأیید قرار گرفت. شیوه تحلیل داده‌ها بر اساس مدل یابی معادلات ساختاری مبتنی بر رویکرد کمترین مربعات جزئی با نرم افزار اسمارت پی ال اس^{۳۵} صورت گرفته است. مدل اندازه‌گیری شامل پایایی شاخص‌ها (ترکیبی و آلفا)، روایی همگرا و واگرا و مدل ساختاری شامل ضریب مسیر، معناداری و شاخص ضریب تعیین بود که برای بررسی فرضیه‌ها مورد استفاده قرار گرفتند. دلایل استفاده از پی ال اس در این پژوهش، ارزیابی مدل‌های سلسله‌مراتبی و عدم نیاز به پیش فرض‌های توزیع نرمال داده و حل مسئله همانندی مدل اندازه‌گیری، عدم داده‌های گمشده، دور افتاده‌ها است. همچنین، این روش پیش بینی مدار است و می‌تواند در ساخت نظریه به کار رود.

۴- یافته‌ها

بر اساس جدول (۱) تعداد پرسشنامه‌های تکمیل شده و قابل استفاده ۳۶۸ نفر بوده که ویژگی‌های مختلفی از جمله سن، رشته و مدرک تحصیلی و حوزه فعالیت آنها مد نظر قرار گرفته است.

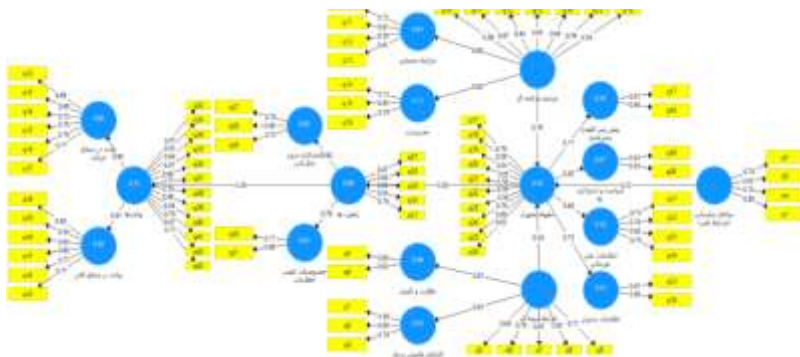
جدول ۱- آمار توصیفی جمعیت شناختی

سن		زیر ۳۰	بین ۳۱-۴۰	بالای ۴۰
تعداد		۶۶	۲۳۰	۷۲
درصد		٪۱۸	٪۶۲	٪۲۰
رشته تحصیلی				
تعداد	حسابداری	اقتصاد	مدیریت	سایر
	۳۱۵	۸	۲۵	۲۰
درصد	٪۸۵	٪۲	٪۷	٪۵
مدرک تحصیلی				
تعداد	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دکترا	
	۳۳	۱۵۰	۱۸۵	
درصد	٪۱	٪۴۱	٪۵۰	
حوزه فعالیت				
تعداد	فعال بازار سرمایه	حسابرس	مدیر مالی	سایر
	۵۷	۹۳	۸۵	۱۳۳
درصد	٪۱۵	٪۲۵	٪۲۳	٪۳۶

ابتدا بررسی پایایی و روایی و سپس ساختارهای عاملی بین سازه‌ها مورد بررسی قرار گرفته و جهت برازش مدل پژوهش از سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده شده است. به عبارت دیگر، پایایی تحقیق حاضر از طریق سه معیار ضریب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی (یکی از با اهمیت‌ترین آزمون‌های پایایی پژوهش است) و ضرایب بارهای عاملی بررسی شده است. همچنین آزمون مورد استفاده برای روایی همگرا میانگین واریانس استخراجی و برای روایی واگرا از روش فورنل و لارکر استفاده شده است. سرانجام در آخرین بخش از آزمون‌های پژوهش حاضر از ضرایب مسیر و معناداری، ضریب تعیین بررسی شد، کیفیت مدل با استفاده از شاخص قدرت پیش بینی و نیکوی برازش مدل نیز محاسبه شده است.

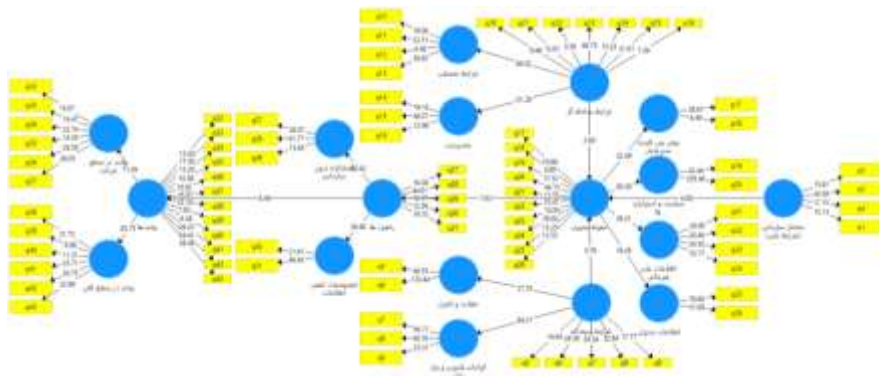
۴-۱. ارزیابی مدل اندازه‌گیری

الگوی پژوهش در دو اجرای مدل اندازه‌گیری و مدل ساختاری در شکل‌های زیر اجرا شد. بعد از این مرحله کلیه آزمون‌ها بر اساس الگوی پژوهش انجام گرفت.

شکل ۲- بارهای عاملی و ضریب مسیر مدل اندازه گیری

در شکل (۲ و ۳) ضرایب تأثیر متغیرهای برون‌زا (مستقل) بر متغیرهای درون‌زا (وابسته) در سه سطح مقوله‌ها، ابعاد و شاخص‌ها نشان داده شده است. برای بررسی معناداری این ضرایب از آماره‌های تی نشان داده شده در شکل (۲) استفاده می‌شود. ضمناً معناداری این ضرایب در تحلیل مسیر مقوله‌ها در جدول (۲) با استفاده از آماره‌های مورد بررسی قرار گرفته است. برای مثال بر اساس ضرایب شکل (۲) ضریب شرایط علی بر مقوله محوری معادل $0/22$ نشان داده شده است.

شکل ۳- ضرایب معناداری مدل ساختاری

در شکل (۴) آماره‌های تی مربوط به روابط ساختاری در سه سطح روابط بین مقوله‌ها، ابعاد و شاخص‌ها نشان داده شده است. از آماره‌های نشان داده شده در مسیرهای الگو برای تأیید معناداری ارتباط ساختاری بین سازه‌های الگو استفاده شده است. چنانچه آماره‌های تی بزرگ‌تر از $1/96$ باشد در سطح اطمینان 95% روابط بین سازه‌ها مورد تأیید است. برای مثال مقدار آماره $2/974$ که در رابطه بین مقوله ساختار سازمانی (شرایط علی) بر مقوله محوری در شکل (۲) نشان داده شده است، تأیید می‌کند که در سطح $(0/05)$ رابطه مثبت معناداری بین این دو سازه (مقوله) برقرار است. در بخش آزمون‌های الگوی درونی (ساختاری) با استفاده از تحلیل مسیر و با استفاده از آماره‌های نشان داده شده در مسیر بین مقوله‌های الگو در شکل (۲)، معناداری

ضرایب روابط بین مقوله‌های الگو به ازای هر مسیر از متغیر برون‌زا به متغیر درون‌زا در قالب پنج رابطه ساختاری الگو بررسی شده است. همچنین در ادامه برای تأیید پایایی الگو ۴ آزمون اجرا شد. نتایج هر ۴ آزمون در جدول (۲) نشان داده شده است.

جدول ۲- ضرایب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی؛ پایایی همبستگی و پایایی اشتراکی

مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی (ابعاد)	آلفا کرونباخ	پایایی مرکب	پایایی همبستگی اسپیرمن	میانگین واریانس استخراج شده (AVE)
شرایط علی	ساختار سازمانی	۰/۷۹۷	۰/۸۶۳	۰/۸۲۲	۰/۶۱۳
	نظارت و کنترل	۰/۷۹۲	۰/۹۰۶	۰/۸۰۲	۰/۸۲۷
شرایط	الزامات قانونی و نیاز بازار	۰/۸۰۸	۰/۸۸۷	۰/۸۱۴	۰/۷۲۴
	شرایط زمینه‌ای	۰/۸۱۶	۰/۸۷۲	۰/۸۱۸	۰/۵۷۸
مداخله‌گر	شرایط محیطی	۰/۷۰۸	۰/۸۱۸	۰/۷۵	۰/۵۳۴
	محدودیت	۰/۶۷۵	۰/۸۲۱	۰/۶۹۶	۰/۶۰۶
مقوله محوری	مجموع	۰/۷۶۳	۰/۸۳۲	۰/۷۹۵	۰/۵۲۴
	پیش بینی کلیدی مدیرعامل	۰/۵۹۸	۰/۷۸۲	۰/۶۹۶	۰/۶۴۷
	سیاست و استراتژی‌ها	۰/۷۲۴	۰/۸۷۴	۰/۸۲۳	۰/۷۷۶
	اطلاعات مالی و غیرمالی	۰/۷۶۴	۰/۸۴۹	۰/۷۶۸	۰/۵۸۴
راهبردها	اطلاعات مدیران	۰/۷۹	۰/۹۰۵	۰/۷۹۱	۰/۸۲۷
	مجموع	۰/۸۳۵	۰/۸۷۲	۰/۸۵۵	۰/۷۱۴
پیامدها	استراتژی درون‌سازمانی	۰/۷۲۷	۰/۸۴۷	۰/۷۵۲	۰/۶۵
	خصوصیات کیفی اطلاعات	۰/۶۱۷	۰/۸۱۳	۰/۶۹۹	۰/۶۸۷
	مجموع	۰/۷۲۷	۰/۸۲۳	۰/۷۴۲	۰/۶۸۷
	پیامد در سطح شرکت	۰/۸۲۳	۰/۸۷۱	۰/۸۲۷	۰/۵۳۱
پیامدها	پیامد در سطح کلان	۰/۸۲۲	۰/۸۷۱	۰/۸۳۸	۰/۵۳۳
	مجموع	۰/۸۷۸	۰/۹	۰/۸۸۶	۰/۵۳۴

مقدار آلفای کرونباخ برای هر متغیر باید بالای ۰/۷ باشد. نتایج آزمون آلفای کرونباخ الگوی پژوهش در جدول (۲) نشان می‌دهد که ضرایب آلفای کرونباخ بالای ۰/۷ می‌باشند. البته سازه‌های با گویه‌های اندک سرحد ضریب قابل قبول ۰/۶ است. بنابراین پایایی آلفای کرونباخ مورد تأیید قرار می‌گیرد. یکی دیگر از آزمون‌های پایایی، آزمون پایایی ترکیبی است چون بر اساس اجزای مدل، رابطه بین سؤالات بررسی می‌شود. در مدل تازه کشف شده (مانند الگوی پژوهش حاضر) $> 0/6$ روایی پایایی ترکیبی باشد کافی است و اگر الگو در مرحله بلوغ (الگویی که بارها بررسی شده) $> 0/95$ روایی پایایی ترکیبی $< 0/7$ باشد خوب است (امیریگی لنگرودی، کردستانی و رضایی، ۱۳۹۹؛ ۲۵۱). نتایج آزمون پایایی ترکیبی در جدول (۲) نشان می‌دهد کلیه ضرایب پایایی ترکیبی بالای ۰/۷ است و بنابراین پایایی بر اساس این آزمون نیز مورد تأیید قرار می‌گیرد. ضریب همبستگی اسپیرمن برای هر سازه باید بزرگ‌تر از ۰/۷ باشد. نتایج آزمون پایایی همبستگی اسپیرمن در جدول (۲) نشان می‌دهد کلیه ضرایب پایایی همبستگی اسپیرمن بالای ۰/۷ هستند بنابراین، پایایی الگو بر اساس این معیار نیز مورد تأیید است. آزمون پایایی اشتراکی بررسی می‌کند که هر سال به تنهایی و فارغ از سؤالات دیگر چقدر قدرت تعمیم

پذیری و تکرار نتایج در پژوهش‌های دیگر را دارد. مقدار ضریب پایایی اشتراکی می‌بایست بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد. نتایج آزمون پایایی اشتراکی سازه‌ها نیز در جدول (۲) مشاهده می‌شود؛ کلیه ضرایب پایایی اشتراکی سازه‌ها بالای ۰/۵ است بنابراین پایایی اشتراکی سؤالات نیز تأیید می‌شود. به طور کلی بر اساس ۴ آزمون پایایی انجام شده می‌توان نتیجه گرفت که شاخص‌های اندازه گیری کننده هر سازه باید با یکدیگر همگرایی داشته باشند. آزمون‌های روایی همگرا شامل دو آزمون است. آزمون اول روایی همگرا با استفاده از معیار میانگین واریانس استخراجی^{۲۶} و آزمون دوم با استفاده از مقایسه مقادیر معیارهای میانگین واریانس استخراج شده با ضرایب پایایی ترکیبی که هر دو معیار نیز در جدول (۲) نشان داده شده است. نتایج آزمون اول و دوم روایی همگرا از جدول (۲) قابل استخراج است. طبق نظر هنسler، رینگل و سینکاس (۲۰۰۹) مقادیر میانگین واریانس استخراجی برای هر متغیر باید بالای ۰/۵ باشد. مطابق اطلاعات نمایش داده شده در جدول (۲) کلیه مقادیر میانگین واریانس استخراجی سازه‌ها بالاتر از ۰/۵ است و روایی الگو مورد تأیید قرار می‌گیرد. در آزمون دوم روایی همگرا می‌بایست مقادیر ضرایب پایایی ترکیبی از میانگین بیشتر باشد. همان طور که نتایج جدول (۲) نشان می‌دهد. شرط دوم روایی همگرا در تمامی موارد برقرار است. بنابراین روایی همگرایی الگو مورد تأیید قرار می‌گیرد.

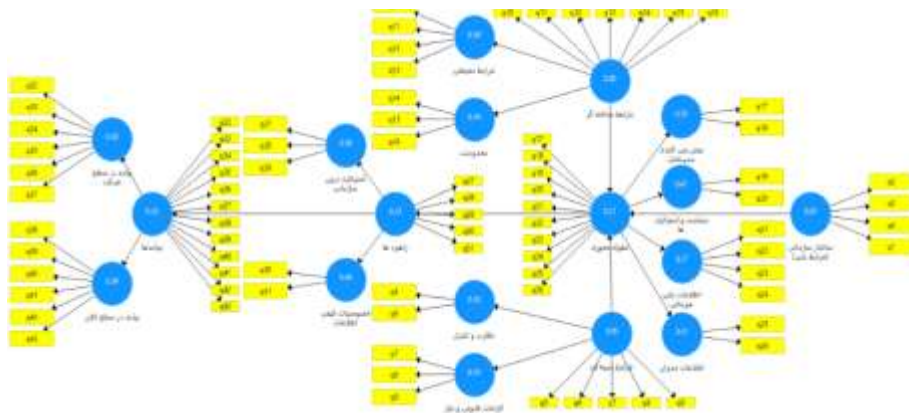
در آزمون‌های روایی واگرا مشخص می‌شود که یک سازه، سازه مربوط به خود را می‌سنجد و از سؤالات سازه‌های دیگر واگرایی دارد. آزمون‌های روایی واگرا آزمون‌هایی هستند که پژوهشگر در آن‌ها نمی‌تواند سال یا متغیری را برای اصلاح الگو حذف نماید. روایی واگرا به دو روش قابل محاسبه است: الف) مقایسه میزان همبستگی شاخص‌های یک سازه با آن سازه در مقابل همبستگی آن شاخص‌ها با سازه‌های دیگر (روایی واگرا به روش بارهای عاملی متقابل). ب) مقایسه میزان همبستگی یک سازه با شاخص‌هایش در مقابل همبستگی آن سازه با سازه‌های دیگر (روایی واگرا به روش فورنل و لارکر). با توجه به فشرده‌گی مطلب صرفاً روایی واگرا به روش فورنل لارکر^{۲۷} گزارش شده است.

جدول ۳- روایی واگرا به روش فورنل و لارکر

	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
نیاند در سطح کلان												۰/۹۱
نیاند در سطح شرکت												۰/۵۰
خصوصیات کیفی اطلاعات												۰/۸۵
استراتژی درون‌سازمانی												۰/۱۸
اطلاعات مدیران												۰/۷۳
اطلاعات مالی و غیرمالی												۰/۱۵
سیاست و استراتژی‌ها												۰/۷۸
پیش‌بینی کلیدی مدیرعامل												۰/۲۵
محدودیت												۰/۸۰
شرایط محیطی												۰/۱۹
الزامات قانونی و نیاز بازار												۰/۳۸
نظارت و کنترل												۰/۲۴
												۰/۱۱
												۰/۲۴
												۰/۷۶
												۰/۵۴
												۰/۴۷
												۰/۳۸
												۰/۲۱
												۰/۱۳
												۰/۹۱
												۰/۴۳
												۰/۵۲
												۰/۲۸
												۰/۲۱
												۰/۱۳
												۰/۱۲
												۰/۱۲

۰/۸۱	۰/۲۶	۰/۰۴	۰/۲۲	۰/۱۸	۰/۱۵	۰/۱۴	۰/۲۶	۰/۳۴	۹
۰/۸۳	۰/۴۵	۰/۱۲	۰/۲۶	۰/۳۰	۰/۲۸	۰/۱۴	۰/۲۸	۰/۲۱	۱۰
۰/۷۳	۰/۳۴	۰/۲۴	۰/۱۷	۰/۱۹	۰/۲۳	۰/۴۱	۰/۱۶	۰/۰۹	۱۱
۰/۷۳	۰/۶۴	۰/۲۷	۰/۲۶	۰/۰۸	۰/۱۳	۰/۱۴	۰/۳۱	۰/۱۰	۱۲

طبق مندرجات جداول (۳) به عقیده فورنل و لارکر (۱۹۸۷؛ ۴۱) برای بررسی روایی واگرا به وسیله ماتریس صورت می پذیرد که یک مؤلفه در مقایسه با سایر مؤلفه‌ها، باید تمایز و تفکیک بیشتری را در بین مشاهده پذیرهای (سؤالات) خودش داشته باشد تا بتوان گفت مؤلفه مدنظر روایی واگرا بالایی دارد. روایی واگرا به دنبال پاسخگویی به این سؤال است که تا چه حد یک عامل در رقابت با عامل‌های خارجی، نامرتب و محاسبه نشده می‌تواند واریانس مجموعه‌ای سؤالات را تبیین کند؟ اگر عاملی بیشترین مقدار از واریانس درون مجموعه‌ای سؤالات را برآورد کند و در واقع، با عامل‌های نامرتب همبستگی کمتری نشان دهد، دارای روایی واگرا است به عبارت دیگر، جذر روایی همگرا هر مؤلفه بیشتر از حداکثر همبستگی آن مؤلفه با مؤلفه‌های دیگر باشد. (اعداد روی قطر جدول بالا) (فورنل و لارکر، ۱۹۸۷؛ ۴۱) که اعداد مندرج نشان از روایی واگرایی مناسبی در روش فورنل و لارکر هست.

شکل ۴- ضریب قدرت پیش بینی مدل

۴-۲. ارزیابی مدل ساختاری

در این بخش روابط بین مقوله‌ها به جهت رسیدن به ساختار عاملی مطلوب الگوی افشای اطلاعات آینده نگر نیز مورد بررسی قرار گرفته است. به منظور تعیین معناداری مدل ساختاری از آزمون تی استفاده شده و از میزان و جهت ضرایب تی به منظور تعیین معناداری مسیر بهره گرفته شده است. نتایج آزمون تی مطابق با شکل (۲) در جدول (۴) نمایش داده شده است.

جدول ۴- ضریب مسیر و معناداری ارتباط مقوله های الگوهای آینده نگر

متغیرها	ضریب مسیر	ضریب معناداری	ضریب تعیین	اندازه اثر	سطح معناداری
۱ شرایط علی ← مقوله محوری	۰/۲۲۲	۴/۰۷۶		۰/۰۵۸	۰/۰۰۰
۲ شرایط زمينه‌ای ← مقوله محوری	۰/۲۴	۵/۷۵۶	۰/۱۹۶	۰/۰۶۸	۰/۰۰۰
۳ شرایط مداخله‌گر ← مقوله محوری	۰/۱۹۱	۲/۶۰۴		۰/۰۴۲	۰/۰۰۹
۴ مقوله محوری ← راهبردها	۰/۲۹۵	۷/۶۳۳	۰/۰۸۷	-	۰/۰۰۰
۵ راهبردها ← پیامدها	۰/۳۵۵	۸/۴۸۸	۰/۱۲۶	-	۰/۰۰۰

همان‌طور که جدول (۴) نشان می‌دهد، همه مسیرها معناداری سایر مسیرهای برخاسته از الگوی نظری در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تأیید قرار گرفت. اکنون در این مرحله قدرت و کیفیت این پیش بینی‌ها بررسی می‌شود.

۴-۳. آزمون کلی - نیکوی برازش

پس از اجرای آزمون‌های مراحل اول و دوم یعنی به ترتیب آزمون‌های مراحل برازش روابط اندازه گیری و ساختاری الگو نوبت به آزمون مرحله سوم یعنی آزمون کلی الگو از نظر برازش روابط اندازه گیری و ساختاری به صورت کلی می‌رسد. برای برازش الگوی کلی، معیاری به نام نیکوی برازش وجود دارد که عبارت است از جذر حاصل ضرب میانگین مقادیر اشتراکی متغیرها در میانگین مقادیر ضریب تعیین، سه مقدار ۰/۰۱، ۰/۲۵، ۰/۳۵ به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای مقایسه استفاده می‌شوند.

$$\sqrt{۰/۰۶ * ۰/۵۹} = ۰/۵۹۴ = \sqrt{\text{نیکوی برازش ضریب تعیین} \times \text{روایی همگرا}}$$

۵- بحث و نتیجه‌گیری

یکی از مهم ترین موضوعاتی که لزوم پرداختن به افشای اطلاعات آینده نگر را بیش از پیش با اهمیت می‌سازد، محدودیت‌های موجود در صورت مالی است. بر این اساس، اطلاعات ارائه شده تاریخی مستخرج از سیستم‌های حسابداری، قابلیت پیش بینی وضعیت شرکت را در آینده ندارند. سرمایه گذاران جهت پیش بینی وضعیت آتی شرکت نیازمند گزارشگری اطلاعات آینده نگر بوده و در صورت عدم افشای آن، افزایش تضاد منافع میان مدیران و سایر گروه‌های ذینفع را در پی خواهد داشت. از این رو، تهیه و ارائه اطلاعات آینده نگر از سوی واحد تجاری پیامدهای مؤثری از جمله کاهش هزینه‌های تأمین سرمایه، عدم تقارن اطلاعاتی و هزینه‌های نمایندگی را خواهد داشت.

با توجه به یافته‌های بدست آمده و اثبات رابطه مستقیم و معناداری شرایط علی بر افشای اطلاعات آینده نگر (مقوله محوری) با نتایج حاصل از پژوهش (الخطیب، ۲۰۱۴؛ ۸۵۸؛ کلیک و کوزی، ۲۰۱۸؛ ۲۰۱۸؛ ۱۵۲؛ موسی و المیر، ۲۰۱۸؛ ۱) همسو بوده درحالی‌که حسینی و حسینین در تحقیق خود (۲۰۱۵؛ ۵۲) اثر میزان سود آوری را بر افشای اطلاعات آینده نگر رد می‌کند. همچنین، بیان می‌کنند که شواهد ضعیفی بر اثرگذاری تغییرات سود آوری با افشای اطلاعات آینده نگر وجود دارد. به عبارت دیگر، در این پژوهش‌ها رابطه بین ویژگی‌های سازمانی ازجمله اندازه شرکت، میزان سود آوری، اهرم مالی، نقدینگی با افشای اطلاعات آینده نگر مورد ارزیابی قرار گرفته و این عوامل در پژوهش حاضر زیر مجموعه شرایط علی طبقه بندی شده است. همچنین، وجود رابطه مستقیم شرایط زمینه‌ای بر افشای اطلاعات آینده نگر معنادار شده و این امر با نتیجه پژوهش (جانسون، کازنیک و نلسون، ۲۰۰۱؛ ۲۹۷) همسو بوده و بیان می‌کند که الزامات قانونی بر افشای اطلاعات آینده نگر اثرگذار است. این عامل در دسته شرایط زمینه‌ای تحقیق حاضر دسته بندی می‌شود. در ادامه نیز اثر شرایط مداخله‌گر بر افشای اطلاعات آینده نگر مورد آزمون قرار گرفت و مورد نظر مورد تأیید قرار گرفت. یویار و کلیک (۲۰۱۲؛ ۲۴۴) که بیان می‌کند خبرهای خوب و خبرهای بد بر افشای اطلاعات آینده نگر مؤثر است. شرکت‌ها خبرهای خوب آتی را نسبت به افشای خبرهای بد آتی بیشتر افشا می‌کنند. همچنین سوزان و نجار در سال (۲۰۱۶؛ ۱۷) نیز اثر وضعیت رقابت بر افشای اطلاعات آینده نگر را تأیید نمود و در ادامه در پژوهش کراس، سلهورن و احمد، (۲۰۱۷؛ ۲۴۰) اثر بحران‌های مالی بر مقوله محوری و در پژوهش کامه و منساح (۲۰۱۷؛ ۲۸۴) فسادهای اقتصادی را تأیید نموده است. به طور کلی، در پژوهش حاضر تن خبر خوب و بد، بحران‌های مالی و فسادهای اقتصادی، وضعیت رقابت در دسته شرایط مداخله‌گر طبقه بندی می‌شود و نتیجه بدست آمده با پژوهش‌های فوق همسو بوده است. همچنین در نهایت می‌توان بیان نمود با توجه به نتایج به دست آمده از افشای اطلاعات آینده نگر و معناداری آن، در اغلب پژوهش‌ها از جمله (لو، ۲۰۱۵؛ ۱۶؛ موسی و المیر، ۲۰۱۸؛ ۱۳۰؛ کلیک و کوزی، ۲۰۱۸؛ ۱۵۱) نیز بر این دسته از پیامدها تأکید نموده‌اند.

طبقه بندی‌های منجسم و همه جانبه پیرامون پدیده محوری مورد مطالعه تحت عنوان افشای اطلاعات آینده نگر، زمینه ساز بهبود گزارشگری واحدهای تجاری خواهد بود، بنابراین شناسایی و دسته بندی‌های صورت گرفته از عوامل اثرگذار بر افشای اطلاعات آینده نگر در پژوهش‌های علمی راه را جهت دستیابی به این دسته از اطلاعات هموار می‌سازد زیرا این عوامل بر میزان و سطح افشای اطلاعات مبتنی بر آینده شرکت بسیار مؤثر بوده و منجر به گسترش و ایجاد محدودیت در میزان افشای اطلاعات آینده نگر خواهند شد و شناسایی و ارائه آن می‌تواند منجر به ارائه راهکارها جهت تقویت و حل چالش‌های پیش روی این حوزه از اطلاعات شود. افشای اطلاعات آینده نگر در کشورهای مختلف بخصوص کشورهای در حال توسعه مبتنی بر انگیزه‌های

مختلف بوده و واحدهای تجاری با ویژگی‌های مختلف سازمانی تمایلی به افشای اطلاعات اضافی ندارند. همچنین، در صورت عدم وجود پاسخ خواهی اثر بخش از سوی ذی‌نفعان، کیفیت و شفافیت اطلاعات آتی با چالش‌های اساسی رو به رو خواهد شد. از این رو، وجود نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان، منجر به اعمال فشار بر شرکت‌ها جهت افزایش سطح افشای اطلاعات آینده نگر می‌شود. همچنین تدوین الزامات و ساز و کارهای قانونی مانند یک اهرم فشار عمل نموده و شرکت‌ها جهت افشای اطلاعات خود مجموعه‌ای یکپارچه از استانداردها را بکار می‌گیرند. به طور کلی شرایط علی، زمینه‌ای و مداخله‌گر عواملی را معرفی می‌نماید که فراهم‌کننده زیر ساخت‌های مؤثر جهت افشای اطلاعات آینده نگر خواهد بود. به عبارت دیگر، شناسایی و معرفی عوامل و زیر ساخت‌های مؤثر بر آن نه تنها منجر به ارزیابی مناسب عملکرد آتی شرکت‌ها می‌شود بلکه تلاشی مؤثر جهت شناخت ویژگی‌های بازارهای مالی خواهد بود که دو فاکتور اثرگذار بر تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران می‌باشد.

هدف اصلی افشای اطلاعات آینده نگر، ارائه اطلاعات به ذی‌نفعان درباره عملکرد آتی شرکت است. شفافیت و افشای بهتر این اطلاعات منجر می‌شود که استفاده‌کنندگان، وضعیت واحد تجاری در سال‌های آتی را پیش‌بینی نمایند. بنابراین الگوی افشای اطلاعات آینده نگر، باعث ایجاد چارچوبی مؤثر نه تنها برای تهیه‌کنندگان اطلاعات آتی بلکه برای کلیه ذی‌نفعان خواهد بود. همچنین واحدهای تجاری با بکارگیری استراتژی‌ها و راهبردهای مؤثر اقدام به ارائه اطلاعات آینده نگر می‌نمایند. به عبارت دیگر، استقرار سیستم کنترل داخلی اثربخش و کمیته‌های تخصصی افشای اطلاعات از جمله رویکردهای مؤثری است که واحد تجاری می‌تواند در راستای افزایش کیفیت اطلاعات بکار گیرد. از سوی دیگر، گزارشگری در حوزه افشای اطلاعات آینده نگر با رعایت خصوصیات کیفی اطلاعات فراهم‌کننده اطلاعات سودمند جهت پیش‌بینی آینده واحد تجاری خواهد بود و در نهایت، راهبردهای ذکر شده، باعث تغییرات در سطح افشای اطلاعات آتی در شرکت‌ها خواهد شد که نتایج با اهمیتی را برای شرکت به دنبال خواهد داشت. واحدهای تجاری برای تأمین مالی در رقابت بوده و گزارشگری منصفانه منجر به کاهش هزینه‌های سرمایه‌شکن می‌شود. همچنین تدوین دستورالعمل‌های سازمانی شفاف و مناسب در رابطه با افشای اطلاعات آتی باعث کاهش عدم تقارن اطلاعاتی شده و شکاف اطلاعاتی میان افراد درون سازمان در مورد چشم‌اندازهای آتی شرکت و سایر ذی‌نفعان از میان می‌رود. همچنین افشای اطلاعات آینده نگر نقش اساسی افزایش کارایی بازار سرمایه و نیز در تصمیم‌گیری‌های صحیح و آگاهانه گروه‌های مختلف به خصوص سرمایه‌گذاران دارد که در نهایت تخصیص بهینه منابع و بهبود وضعیت اقتصادی در کشورهای در حال توسعه از جمله ایران را در پی خواهد داشت.

با توجه به نتایج به دست آمده از یافته‌های این تحقیق امید است نهادهای حرفه‌ای ارائه اطلاعات این طبقه جدید از افشای اختیاری را مورد توجه قرار داده و اقدام به تعریف اهداف کاربردی از جمله انجام پژوهش‌های مختلف جهت بسط و گسترش ادبیات در این حوزه از گزارشگری نمایند. همچنین زیرساخت‌های لازم جهت بهبود افشای اطلاعات آینده نگر در کشور را توسعه داده و با بکارگیری یافته‌های حاصل از پژوهش حاضر اقدام به تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی افشای اطلاعات آینده نگر کنند. همچنین نهادهای حرفه‌ای جهت حل چالش‌های پیش روی شرکت‌ها علاوه بر آموزش و آگاهی بخشی مدیران و کارکنان کمیته‌های تخصصی افشا قادرند اقدامات لازم جهت تدوین چک لیست کاربردی از ابعاد و مؤلفه‌های افشای اطلاعات آینده نگر بر اساس نتایج حاصل از این پژوهش نموده که این امر چالش‌های پیش روی شرکت‌ها را جهت تهیه و ارائه اطلاعات آینده نگر مرتفع می‌نماید. همچنین سایر پژوهش‌های آتی نیز با بکارگیری نتایج حاصل از پژوهش حاضر پژوهش‌های جدیدی را طراحی نموده و بر این اساس، سطح و میزان افشای اطلاعات آینده نگر در میان شرکت‌های کوچک و شرکت‌های بزرگ مورد ارزیابی قرار گیرد. همچنین به نظر می‌رسد سطح افشای اطلاعات آینده نگر در میان صنعت‌های مختلف بر اساس ماهیت فعالیت و تأثیر آن بر اقتصاد کشور متفاوت بوده، بنابراین پیشنهاد می‌شود که محققان در مطالعات خود این امر را مورد بررسی و آزمون قرار دهند. همچنین جهت بسط و گسترش مطالعات و ادبیات در این حوزه سایر محققان می‌توانند نتایج پژوهش‌های خود را با این پژوهش مقایسه نمایند. در نهایت پیشنهاد می‌شود که در سال‌های پیش رو و پس از تدوین استانداردها و دستورالعمل‌های این حوزه از گزارشگری، سطح توسعه و کارایی بازار سرمایه با افشای اطلاعات آینده نگر نیز مورد بررسی قرار گیرد. همچنین می‌توان با بکارگیری ابزارها و روش‌های رتبه بندی، اقدام به تعیین اولویت‌ها و ارجحیت‌های شاخص‌های افشای اطلاعات آینده نگر و همچنین با توجه به متفاوت بودن سطح افشای اطلاعات آینده نگر در میان شرکت‌های مختلف اقدام به ارزیابی میزان افشای اطلاعات آینده نگر شرکتها و نیز رتبه بندی آنها نموده و در نهایت امکان مقایسه وضعیت آتی شرکت‌ها برای استفاده کنندگان فراهم گردد. یکی از محدودیت‌های پژوهش حاضر این است که نتایج حاصل از مدل اندازه گیری دارای ضرایب بالا بوده و از عمده دلایل آن این است که به دلیل بکارگیری نمونه بالا رخ داده است و پیشنهاد می‌شود که در جامعه و نمونه‌های آماری دیگر جهت اطمینان بیشتر مورد اجرا و آزمون قرار گیرد.

یادداشت‌ها

1. Financial Accounting Standards Board (FASB)
2. Forward-Looking disclouser
3. Jenkins
4. American Institute of Certified Public Accountants
5. Kılıç & Kuzey
6. Mousa & Elamir
7. Mahboub
8. Hassanein & Hussainey
9. Hassanein, Zalata & Hussainey
10. Clarkson, Kao & Richardson
11. Frankel, Wilson & McNichols
12. Kwame & Mensah
13. Krause, Sellhorn & Ahmed
14. liu
15. Zakaria & Aribi
16. Wang & Hussainey
17. Singleton & Globberman
18. Beretta & Bozzolan
19. O'Sullivan, Stewart & Percy
20. Menicucci
21. Francisco
22. Pepsico
23. Muslu, Radhakrishnan & Subramanyam
24. Engbers
25. Celik, Ecer & Karabacak
26. Watson, Shrivies & Marston
27. Agency Theory
28. Signaling Theory
29. Legitimacy Theory
30. Cazier, Merkley & Treu
31. Papaj-Wlisłocka & Strojek-Filus
32. Hussainey & Aal-Eisa
33. Corbin & & Strauss
34. Smart pls 3
35. Average Variance Extracted
36. Fornell & Larcker

کتابنامه

۱. اعتمادی، حسین و اسمعیلی کجانی، محمد (۱۳۹۵). مروری جامع بر تئوری های سیاست تقسیم سود، فصلنامه مطالعات حسابداری و حسابرسی، ۵(۱۷): ۱-۲۲.
۲. امیریکی لنگرودی؛ حبیب، کردستانی، غلامرضا و رضایی، فرزین (۱۳۹۹). ارزیابی الگوی حسابداری مدیریت برای توسعه پایدار، دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۹(۳۳): ۲۳۹-۲۵۹.
۳. خدادادی، ولی و بنایی قدیم، رحیم (۱۳۹۵). عوامل مؤثر بر افشای اختیاری اطلاعات (تئوریا و کاربردها)، مطالعات حسابداری و حسابرسی، ۴(۱۶): ۳۲-۴۳.
۴. حمیدیان، محسن؛ نوراله زاده، نوروز؛ نوری فرد، یداله و قاسمی، اسماعیل (۱۳۹۶). بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات آتی بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، کنفرانس پارادایم‌های نوین مدیریت و علوم رفتاری، تهران، دبیرخانه دائمی کنفرانس.
۵. خدای پور، احمد و جانتنی، امین (۱۳۹۵). بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی بر سطح افشای اطلاعات آتی، کنفرانس علمی مدیریت، حسابداری، اقتصاد و بیمه، زنجان، شرکت طراحان پادنا.
۶. خواجوی، شکراله؛ ممتازیان، علیرضا (۱۳۹۳). بررسی کیفیت افشای اطلاعات مالی بر بازده جاری و آتی سهام، مجله علمی- پژوهشی دانش حسابداری مالی، ۱(۱): ۹-۲۷.

۷. رحیمیان، نظام الدین؛ قادری، بهمن و رسولی، پیمان (۱۳۹۵). ساختار سرمایه و نظریه نمایندگی: شواهدی تجربی از بورس اوراق بهادار تهران. *پژوهش حسابداری*، ۶(۴): ۴۱-۶۶.
۸. سدید، مهدی؛ بدیعی، حسین و نبوی، حمید (۱۳۹۴). بررسی عوامل مؤثر بر سطح افشا اطلاعات آتی در گزارش‌های سالانه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، *فصلنامه دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*، ۴(۱۶): ۵۷-۶۷.
۹. فتوحی خانکهدانی، محبوبه؛ تفتیان، اکرم و ناظمی اردکانی، مهدی (۱۳۹۹). تدوین الگوی افشای اطلاعات آینده نگر با رویکرد مبتنی بر نظریه داده بنیاد، *مجله علمی پژوهشی دانش حسابداری حسابرسی مدیریت*، ۱۱(۴۱): بهار ۱۴۰۱.
۱۰. کردستانی، غلامرضا و فدائی کلورزی، اسماعیل (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین عدم تقارن اطلاعاتی و ساختار سرمایه در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. *پژوهش حسابداری*، ۲(۷): ۷۷-۹۹.
۱۱. محمد پور، احمد (۱۳۹۲). *روش تحقیق کیفی ضد روش - جلد اول (منطق و طرح در روش‌شناسی کیفی)*، تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.
۱۲. مروتی، کوروش؛ اخگر، محمد امید و امینی، پیمان (۱۳۹۸). *بررسی رابطه بین تخصص کمیته حسابرسی و افشای اطلاعات آینده نگر با تأکید بر نقش کیفیت حسابرسی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه کردستان.
۱۳. نمازی، محمد و ابراهیمی میمند، مهدی (۱۳۹۵). بررسی چگونگی افشای ریسک در گزارش‌های سالانه شرکت‌ها و عوامل مؤثر بر آن، *مجله علمی - پژوهشی دانش حسابداری مالی*، ۳(۲): ۱-۳۰.

References

1. AICPA, (1994). improving business reporting- a customer focus: meeting the information needs of investors and creditors.
2. Alkhatib, K. (2014). The determinants of forward-looking information disclosure. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 109, 858-864.
3. Amirbeyki Langroudi, H., kordestani, G., Rezei, F. (2020). Assessment of Management Accounting Model for Sustainable Development. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 9(33), 239-259. (In Persian)
4. Beretta, S.; Bozzolan, S., (2008). Quality versus quantity: the case of forward-looking disclosure. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 23(3): 333-376.
5. Buzzolan, S; favotto, F; Ricceri, F., (2003). Italian annual intellectual capital disclosure: an empirical analysis, *J intellect cap*, 4: 543-558.
6. Cazier, R. A., Merkley, K. J., & Treu, J. S. (2020). When are firms sued for qualitative disclosures? Implications of the safe harbor for forward-looking statements. *The Accounting Review*, 95(1): 31-55.

7. Celik, O., Ecer, A., & Karabacak, H. (2006). Disclosure of forward looking information: Evidence from listed companies on Istanbul stock exchange. *Investment Management and Financial Innovations*, (3, Iss. 2): 197-216.
8. Clarkson, P. M., Kao, J. L., & Richardson, G. D. (1999). Evidence that management discussion and analysis (MD&A) is a part of a firm's overall disclosure package. *Contemporary accounting research*, 16(1): 111-134.
9. Cooke, T.E., (1989). Voluntary corporate disclosure by Swedish companies, *Journal of International Financial Management and Accounting*, 1(2): 171-189.
10. Corbin, J., & Strauss, A. (2014). *Basics of qualitative research: Techniques and procedures for developing grounded theory*. Sage publications.
11. Engbers, E.M.H., (2016). *Forward-looking information in annual reports a study into its realization*, University of Twente Thesis -Master Business Administration.p:1-70.
12. Etemadi, H., Esmaeili Kojani, M. (2016). A Comprehensive Review of Theories Dividend Policy. *Accounting and Auditing Studies*, 5(17), 22-35. (In Persian)
13. FASB, (2000), Business Reporting Research Project, New York, www.fasb.org).
14. Fornell, C.; Larcker, D. F., (1987). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error, *Journal of Marketing Research*, 18(1): 39-50.
15. Fotouhi, Kh. M.; Taftiyan, A.; Nazemi A. M., (2020). Developing the model of prospective information disclosure with a grounded theory approach, *Scientific-Research Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, N. 41 (Spring 2021). (In Persian)
16. Francisco, B., (2016), Forward-looking disclosure and corporate reputation as mechanisms to reduce stock return volatility, *The Journal of Spanish Accounting Review*, (19)1: 122-131.
17. Frankel, R.; McNichols, M; Wilson, G.P., (1995). Discretionary disclosure and external financing, *Accounting Review*, 135-150.
18. Hamidiyan, M.; Noorollahzadeh, N.; Nooriofard, Y.; Ghasemi, E., (2017). Investigation of the effect of corporate governance and prospective information disclosure on performance of the companies accepted in Tehran Stock Exchange, The Conference on New Paradigms of Management and Behavioral Sciences, Permanent Secretariat of the Conference, Tehran. (In Persian)
19. Hassanein, A.; Zalata, A.; Hussainey, K., (2019). Do forward-looking narratives affect investors' valuation of UK FTSE all-shares firms?, *Review of Quantitative Finance and Accounting*, Springer, vol. 52(2): 493-519.
20. Hassanein, A; Hussainey, K., (2015). is forward-looking financial disclosure really informative? Evidence from UK narrative statements, *International Review of Financial Analysis* 41, 52-61.
21. Henseler, J., Ringle, C. M., & Sinkovics, R. R. (2009). The use of partial least squares path modeling in international marketing. In *New challenges to*

international marketing. Emerald Group Publishing Limited.

22. Hussainey, K.; Aal-Eisa, J., (2009). Disclosure and dividend signalling when sustained earnings growth declines. *Managerial Auditing Journal*, 24 (5): 445–454.
23. Johnson, M. F., Kasznik, R., & Nelson, K. K. (2001). The impact of securities litigation reform on the disclosure of forward-looking information by high technology firms. *Journal of Accounting Research*, 39(2): 297-327.
24. Khadamipoor, A.; Jantani, A., (2016). Investigation of the effect of corporate governance on prospective information disclosure, The Conference on Management, Accounting, Economy and Insurance, Padna Designers Co., Zanjan. (In Persian)
25. Khajavi, Sh.; Momtaziyan, A., (2014). Investigation of the effect of the quality of financial information disclosure on the current and future stock return, *Scientific-Research Journal of Financial Accounting Knowledge*, 1st period, p-p. 9-27. (in Persian)
26. Khodadadi, V., Banaie Ghadim, R. (2016). Factors influencing voluntary disclosure of information (Theories and Applications). *Accounting and Auditing Studies*, 4(16), 32-43. (In Persian)
27. Kılıç, M.; Kuzey, C, (2018). Determinants of forward-looking disclosures in integrated reporting, *Managerial Auditing Journal*. 33(1):115-144.
28. Kordestani, GH; Fadaei, K. E., (2012). Investigation of the relationship between information asymmetry and capital structure in companies accepted in Tehran Stock Exchange, *Journal of Accounting Research*, No. 7, p-p 77-99. (In Persian)
29. Krause, J; Sellhorn, T; Ahmed, K., (2017). Extreme uncertainty and forward-looking disclosure properties, *Abacus*, 53(2): 240-272.
30. Kwame, B.; Agyei-Mensah, (2017). "The relationship between corporate governance, corruption and forward-looking information disclosure: a comparative study", *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*, 17(2): 284-304.
31. Liu, S. (2015). Corporate governance and forward-looking disclosure: evidence from China. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 25, 16-30.
32. Mahboub, R. M. (2019). The Determinants of Forward-Looking Information Disclosure in Annual Reports of Lebanese Commercial Banks. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, 23(4): 1-18.
33. Menicucci, E. (2013). Firms characteristics and forward-looking information in management commentaries of Italian listed companies. *African Journal of Business Management*, 7(17): 1667-1674.
34. Menicucci, E. (2013). The determinants of forward-looking information in Management Commentary: evidence from Italian listed companies. *International Business Research*, 6(5): 1-30.

35. Mohammadpoor, A., (2013). *Anti-method qualitative research, first edition (the logic and design of qualitative methodology)*, Tehran: Sociologists Publications. (In Persian)
36. Morvati, Cyrus; Akhgar, Mohammad Omid and Amini, Peyman (2018). Investigating the Relationship between the Expertise of the Audit Committee and Disclosure of forward-looking Information with Emphasis on the Role of Audit Quality of Companies Listed on the Tehran Stock Exchange. Master Thesis, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Kurdistan. (In Persian)
37. Mousa, A. G.; Elamir, A. H. E., (2018), The relationship between corporate forward-looking disclosure and stock return volatility, *Problems and Perspectives in Management*, 16 (3): 130-149.
38. Mousa, G. A., & Elamir, E. A. (2018). Determinants of forward-looking disclosure: evidence from Bahraini capital market. *Afro-Asian Journal of Finance and Accounting*, 8(1): 1-19.
39. Muslu, V., Radhakrishnan, S., Subramanyam, K. R., & Lim, D. (2015). Forward-looking MD&A disclosures and the information environment. *Management Science*, 61(5): 931-948.
40. Namazi, M.; Ebrahimi M. M., (2016). Investigation of the disclosure risk in the annual reports of the companies and the factors affecting that, *Scientific-Research Journal of Financial Accounting Knowledge*, Vol. 3, No. 7 . (In Persian)
41. O'Sullivan, M.; Percy, M.; Stewart, J., (2008). Australian evidence on corporate governance attributes and their association with forward-looking information in the annual report, *J Manage Governance*, 12: 5–35.
42. Papaj-Wlislocka E, Strojek-Filus M. (2019). Forward-Looking Information Disclosure as a Risk Factor in Accounting—The Case of Poland. In *Multiple perspectives in risk and risk management* (pp. 125-141). Springer, Cham.
43. Pepsico, (2016), 2015 annual report, retrieved from: http://www.pepsico.com/docs/album/annual-reports/pepsico-2015-annualreport_final_s57dqszy22ggn.pdf?Sfvrsn=0
44. Rahimian, N., Qaderi, B., Rasouli, P. (2017). Capital Structure and Agency Theory: Empirical Evidence From Listed Companies in Tehran Stock Exchange. *Journal of Accounting Research*, 6(4), 41-66. (In Persian)
45. Sadidi, M.; Badiei, H.; Nabavi. H., (2015). Investigation of the factors affecting prospective information disclosure in the annual reports of the companies accepted in Tehran Stock Exchange, *Quarterly Journal of Accounting and Management Auditing Knowledge*, 16; p-p. 57-65. (in Persian)
46. Seidler, L. J. (1995). Improving Business Reporting-A Customer Focus: Meeting the Information Needs of Investors and Creditors; and Comprehensive Report of the Special Committee of Financial Reporting. *Accounting Horizons*, 9(3), 119.
47. Singleton, W.R.; Globerman, S., (2002). the changing nature of financial disclosure in Japan, *The International Journal of Accounting*, 37: 95-111.

48. Suzan, A.; Al-Najjar, B., (2016). 'Determinants of the Extent of Forward Looking Information: Evidence from UK before Financial Crisis, *Corporate Ownership and Control*, 13(3): 17-32.
49. Uyar, A.; Kilic, M, (2012). Influence of corporate attributes on forward-looking information disclosure in publicly traded Turkish corporations, *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 62:244 – 252.
50. Wang, M.; Hussainey, K., (2013). Voluntary forward-looking statements driven by corporate governance and their value relevance, *J. Account, Public Policy*, 32(3): 26–49.
51. Watson, A., Shrikes, P., & Marston, C. (2002). Voluntary disclosure of accounting ratios in the UK. *The British Accounting Review*, 34(4): 289-313.
52. Zakaria A.; Aribi, R., (2018). Thankom Arun, "Gender diversity on Boards and Forward-looking Information Disclosure: Evidence from Jordan", *Journal of Accounting in Emerging Economies*.

